

เอกสารส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพ

การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอด่านซ้าย
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เอกสารฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ สำหรับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจทั่วไป มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการ ศึกษาเรียนรู้เรื่องการปลูกพืชข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นพืชหลัก และเป็นวัตถุดิบหลัก ที่สำคัญในอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ และยังเป็นพืชเศรษฐกิจด้วยรวมทั้งนำความรู้ในทักษะที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการดำเนินวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพ

ในการพัฒนาหลักสูตร/เนื้อหาในเอกสารประกอบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ คณะครู กศน. ที่ให้ข้อเสนอ ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร/เนื้อหาดังกล่าว ผู้จัดทำ ขอขอบคุณทุกท่านไว้ในโอกาสนี้ หวังว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ ครู กศน. นักศึกษา และผู้เกี่ยวข้องตลอดจนผู้สนใจทั่วไป ตามสมควร

กศน.อำเภอด่านซ้าย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ใบความรู้ที่ 1 ช่องทางและการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1
ใบความรู้ที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	4
ใบความรู้ที่ 3 การวางแผนการปลูกและค่าใช้จ่าย	6
ใบความรู้ที่ 4 พันธุ์และการเลือกใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น	8
ใบความรู้ที่ 5 การเตรียมดิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ที่ใช้ในการปลูก	10
ใบความรู้ที่ 6 ขั้นตอนและวิธีการปลูกข้าวโพด	12
ใบความรู้ที่ 7 การดูแลรักษาข้าวโพด	14
ใบความรู้ที่ 8 การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	16
ใบความรู้ที่ 9 การเก็บเกี่ยวข้าวโพด	17
ใบความรู้ที่ 10 การจัดการการตลาด	19
ใบความรู้ที่ 11 การทำบัญชี	21
ใบความรู้ที่ 12 การทำแผนและโครงการธุรกิจเพื่อขยายอาชีพเข้าสู่การแข่งขัน ตามศักยภาพ5 ด้าน	23
ใบความรู้ที่ 13 คุณธรรมในการประกอบอาชีพ	24
ใบความรู้ที่ 14 ปัญหา อุปสรรค ในการประกอบอาชีพ	27
บรรณานุกรม	28
ผู้จัดทำ	29

บทที่ 1 ช่องทางและการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ข้าวโพด เป็นธัญพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่ใช้เป็นอาหารของมนุษย์และสัตว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นวัตถุดิบหลักในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งตลาดในประเทศ และตลาดต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สถานการณ์การผลิตข้าวโพดของโลก

การผลิต ปี 2550/51-2554/55 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 794.20 ล้านตันในปี 2550/51 เป็น 877.75 ล้านตันในปี 2554/55 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.41 ต่อปี เนื่องจากประเทศยูเครน บราซิล อาร์เจนตินา อินเดีย จีน ไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ และสหภาพยุโรป ผลิตได้เพิ่มขึ้น แม้ว่าสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็น ผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกผลิตได้ลดลงจาก 331.18 ล้านตันในปี 2550/51 เหลือ 313.92 ล้านตัน ในปี 2554/55 หรือลดลงเพียงร้อยละ 0.78 ต่อปี

ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมเอทานอล และ เมล็ดพันธุ์ ปี 2550/51-2554/55 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 772.60 ล้านตัน ในปี 2550/51 เป็น 873.35 ล้านตัน ในปี 2554/55 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.30 ต่อปี โดยสหรัฐอเมริกา มีความต้องการใช้เพิ่มขึ้นจาก 261.63 ล้านตันในปี 2550/51 เป็น 278.97 ล้านตันในปี 2554/55 หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.26 ต่อปี นอกจากนี้ประเทศยูเครน จีน อาร์เจนตินา บราซิล ไนจีเรีย อินโดนีเซีย สหภาพ ยุโรป แอฟริกาใต้ อินเดีย และฟิลิปปินส์ มีความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้น

สถานการณ์การผลิตข้าวโพด ปีเพาะปลูก 2550-2555

เนื้อที่เพาะปลูก ปี 2550/51-2554/55 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 6.36 ล้านไร่ในปี 2550/51 เป็น 7.26 ล้านไร่ในปี 2554/55 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.83 ต่อปี เนื่องจากราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อยู่ในเกณฑ์ดีจึงทำให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูก รวมทั้งมีการปลูกทดแทนมันสำปะหลัง ในเนื้อที่ ที่เกิดเพลี้ยแป้งสีชมพูระบาด ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 3.89 ล้านตันในปี 2550/51 เป็น 4.78 ล้านตัน ในปี 2554/55 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.61 ต่อปี สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 611 กิโลกรัมในปี 2550/51 เป็น 659 กิโลกรัมในปี 2554/55 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.76 ต่อปี เนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศเอื้ออำนวย ต่อการเพาะปลูก

ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2550/51-2554/55 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 3.96 ล้านตันในปี 2550/51 เป็น 4.36 ล้านตันในปี 2554/55 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.92 ต่อปี เนื่องจาก ความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ มีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอาหารไก่เนื้อ ซึ่งเป็นผล สืบเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบส่งออกจากไก่สดเป็นไก่แปรรูป จึงไม่มีการปนเปื้อนของเชื้อไข้หวัดนก ซึ่งตลาดต่างประเทศมีความมั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารของไทย ทำให้สามารถ ส่งออกไก่เนื้อและผลิตภัณฑ์ได้เพิ่มขึ้น

สถานการณ์การผลิตข้าวโพด ปีเพาะปลูก 2556

เนื้อที่เพาะปลูกรวมทั้งประเทศปี 2556 มีประมาณ 7.37 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 3 โดยมีผลผลิตรวมประมาณ 4.985 ล้านตัน และให้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 676 กิโลกรัมต่อไร่ สามารถแยกสถานการณ์การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แยกตามรายภาค ดังนี้

ภาคเหนือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น 1 และ 2 มีเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้น จากการปลูกแทนถั่วเหลือง เนื่องจากพันธุ์ถั่วเหลืองหายาก และมีราคาสูง ประกอบกับแรงงานเก็บเกี่ยวถั่วเหลืองหายาก เกษตรกรจึงเปลี่ยนมาปลูกข้าวโพดเลี้ยง

สัตว์ซึ่งให้ผลตอบแทนดีกว่า ในจังหวัดเชียงราย พะเยา ลำปาง ลำพูน ตาก แพร่ น่าน และพิษณุโลก ส่วนในจังหวัด สุโขทัยและเพชรบูรณ์ ลดเนื้อที่ไปปลูกอ้อยโรงงาน นอกจากนี้สวนยางพาราที่เคยปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แซมปัจจุบันต้น ยางพาราโตไม่สามารถปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้อีก

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื้อที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น 1 ลดลง เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อย โรงงาน มันสำปะหลัง นอกจากนี้สวนยางพาราที่เคยปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แซม ปัจจุบันยางพาราโตไม่สามารถปลูก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้อีก ในจังหวัดอุดรธานี หนองคาย ขอนแก่น และนครราชสีมา ยกเว้นในจังหวัดเลย หนองบัวลำภู และศรีสะเกษ เนื้อที่ปลูกเพิ่มแทนถั่วเหลือง ส่วนเนื้อที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น 2 เพิ่มขึ้น จากการปลูกแทนถั่ว เหลืองในจังหวัดเลย หนองบัวลำภู และขอนแก่น

ภาคกลาง เนื้อที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น 1 ลดลง เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงาน และมัน สำปะหลัง ซึ่งให้ผลตอบแทนดีกว่า ในจังหวัดสระบุรี และลพบุรี ส่วนในจังหวัดกาญจนบุรีและประจวบคีรีขันธ์ เพิ่มจาก พื้นที่ปลูกสับปะรด เนื่องจากปีที่ผ่านมาสับปะรดราคาตกต่ำ

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก(ล้านไร่)	ผลผลิต(ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่(กิโลกรัม)
2550/51	6.36	3.89	611
2551/52	6.69	4.25	635
2552/53	7.10	4.62	650
2553/54	7.48	4.86	650
2554/55	7.26	4.78	659
2555/56	7.37	4.98	676

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การตลาด และการส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ของไทย ปี 2555

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการตลาด

(1) ภาวะแห้งแล้งที่เกิดขึ้นในช่วงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ติดดอกออกฝัก จะส่งผลกระทบต่อปริมาณ ผลผลิตและคุณภาพ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

(2) ราคาพืชแข่งขัน เช่น มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน สูงกว่าราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทำให้เกษตรกรปรับลด เนื้อที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไปปลูกพืชแข่งขัน

(3) การนำเข้าพืชทดแทน เช่น การนำเข้าสาธิตราคาถูกมาใช้ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ บางส่วนในอุตสาหกรรม อาหารสัตว์ อาจส่งผลกระทบต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรขายได้ลดลง

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทางการส่งออก

ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์กว่าร้อยละ 90 ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ภายในประเทศ ดังนั้นปัจจัยหลักที่ส่งผล ต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของการส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ คือ ความต้องการใช้ ของโรงงานอาหารสัตว์ สำหรับปัจจัย

อื่นๆ เช่น ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศ ราคาธัญพืชทดแทน รวมถึงราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้าน จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความต้องการใช้ของผู้ประกอบการ

การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาตั้งแต่รุ่นพ่อรุ่นแม่ จนถึงปัจจุบันยาวนานนับหลายปี สาเหตุที่เลือกปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นรายได้หลักเลี้ยงครอบครัว เพราะแหล่งที่ดินทำกินในพื้นที่ มีสภาพเป็นภูเขา ไม่เอื้อต่อการทำนา แต่เหมาะต่อการปลูกพืชไร่มากกว่า จึงเหมาะต่อตัดสินใจปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพราะพืชไร่ชนิดนี้ปลูกดูแลง่ายถึงแม้สถานการณ์ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในราคาไม่สู้ดีนัก

ทุกวันนี้ปัญหาสำคัญของการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คือ ผลผลิตประมาณร้อยละ 85 ของผลผลิตทั้งหมด ออกสู่ตลาดกระจุกตัวในช่วงเดือนสิงหาคม-ธันวาคม และเนื้อที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์กว่าร้อยละ 50 ปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสม และพื้นที่เขตป่าไม้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เคยรายงานสถานการณ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ช่วงปี 2557/2558 ว่า ประเทศไทยมีเนื้อที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ประมาณ 7.40 ล้านไร่ ผลผลิต 5.01 ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ 676 กิโลกรัม อย่างไรก็ตาม ตัวเลขเพาะปลูกมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง เพราะราคาปรับตัวลดลง เกษตรกรจำนวนมากจึงปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เช่น มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ทำให้ภาครัฐต้องใช้มาตรการแทรกแซงตลาดเพื่อยกระดับราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์กว่าร้อยละ 90 ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ ภายในประเทศเดือนพฤศจิกายน เป็นช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก แต่ผลผลิตรุ่นนี้มักเจอปัญหาฝนตกชุกและต่อเนื่องในช่วงระยะเก็บเกี่ยว ทำให้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่นนี้มักเกิดปัญหาด้านคุณภาพ เพราะมีเปอร์เซ็นต์ความชื้นสูง มีโอกาสเกิดอะฟลาท็อกซิน ได้ง่าย ผู้ใช้ในภาคอุตสาหกรรมอาหารสัตว์จึงไม่นิยมซื้อเก็บสต็อกไว้ ทำให้ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวมากในช่วงเดือนสิงหาคม-ธันวาคม มีราคาอ่อนตัวลงแต่ยังคงอยู่ในระดับที่สูงกว่าต้นทุนการผลิต จึงขอให้เกษตรกรระมัดระวังเรื่องคุณภาพและการใช้เครื่องจักรเก็บเกี่ยว เพราะหากเมล็ดมีความชื้นสูงจะทำให้แตกหักง่ายและโอกาสเกิดอะฟลาท็อกซิน ง่ายยิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พบว่า ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับค่าปุ๋ยเคมี สารเคมีศัตรูพืชและเวชพืช เนื่องจากเกษตรกรจำนวนมากนิยมใช้ปุ๋ยเคมีในการบำรุงดิน ในช่วงที่ราคาปุ๋ยเคมีปรับเพิ่มขึ้นจะทำให้เกษตรกรแบกรับภาระต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ขณะที่ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 6.84 โดยเฉพาะค่าเช่าที่ดินและค่าดูแลรักษา ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในอัตราเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 13.91 และร้อยละ 13.68 ตามลำดับ นอกจากนี้ แนวโน้มความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของไทยยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามการขยายตัวของภาคปศุสัตว์ เฉลี่ยต่อปีร้อยละ 3.55 แต่มีผลผลิตเพิ่มขึ้นอัตราเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 1.50

บทที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

นวัตกรรม ช่วยดันราคาพืชเศรษฐกิจดี

จากสถานการณ์สินค้าเกษตรที่เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของไทยในปี 2559 โดยเฉพาะในรายการพืชอย่างยางพารา มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ได้เผชิญปัจจัยท้าทายหลากหลายทั้งในและต่างประเทศ ส่งผลกดดันราคาให้อยู่ในระดับต่ำ โดยยางพารา แม้ในปี 2559 ราคาจะขยับดีขึ้นกว่าปีก่อนโดยเฉพาะช่วงปลายปี จากผลของราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ฟื้นตัวขึ้น แต่ภาพรวมราคาเฉลี่ยทั้งปีก็ยังปรับขึ้นไม่มากนัก เนื่องจาก ปริมาณผลผลิตยางพาราโลกยังอยู่ในระดับสูง และความต้องการใช้ยางพาราโลกยังชะลอลง สำหรับราคามันสำปะหลัง ยังคงได้รับแรงกดดันจากความต้องการจากจีนที่ลดลง เนื่องจากผลของความต่อเนื่อง ของมาตรการจีนที่มีการใช้ข้าวโพดในสต็อกทดแทนการใช้มันสำปะหลัง ตั้งแต่เดือนกันยายน 2558 ขณะที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ราคายังได้รับผลกระทบจากการลดภาษีนำเข้าข้าวสาลีของไทย สร้างแรงกดดันต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ คาดว่า ในปี 2560 ราคาเฉลี่ยจะลดลงไปอยู่ที่ 6.3 บาทต่อกิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 13.7 (YoY) ทั้งนี้ ในช่วง 4 เดือนแรกของปี 2560 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ยอยู่ที่ 6.2 บาทต่อกิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 20.3 (YoY)

ปัจจัยสนับสนุนต่อราคา	ปัจจัยท้าทายต่อราคา
การเติบโตของภาคปศุสัตว์โดยเฉพาะไก่ส่งผลกระทบต่อความต้องการอาหารสัตว์ที่มีรองรับ อาจช่วยประคองราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ในระดับหนึ่ง	ผลต่อเนื่องของการนำเข้าข้าวสาลีซึ่งเป็นสินค้าทดแทน กับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จะกดดันราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ใน ปี 2560 อย่างไรก็ดี เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีมติเห็นชอบมาตรการ ควบคุมการนำเข้าข้าวสาลีเพื่อนำมาใช้เลี้ยงสัตว์เป็นสินค้า ที่ต้องขออนุญาต และต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบ การนำเข้าในราชอาณาจักร พร้อมทั้งกำหนด สัดส่วนการนำเข้าข้าวสาลีต่อการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในประเทศในอัตราส่วน 1 ต่อ 3 (หากมีการนำเข้าข้าวสาลี 1 ตัน จะต้องรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศปริมาณ 3 ตัน) ก็อาจช่วยประคองราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ ในระดับหนึ่ง ประเทศผู้ผลิตรายใหญ่อ่างสหรัฐอเมริกา และบราซิล ที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น จะยังเป็นปัจจัยกดดันราคา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ • ต้องจับตาการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้านอย่างสปป.ลาว ในช่วงเดือนที่ไทยมีผลผลิตออกมาก (ส.ค.-ธ.ค.) อาจส่งผลกระทบต่อราคาในประเทศ

แนวโน้มราคาในปัจจุบัน	
ยางพารา	• ราคาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 69.4 บาทต่อลิตรกรัม • เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.8
มันสำปะหลัง	• ราคาเฉลี่ยลดลงไปอยู่ที่ 1.4 บาทต่อลิตรกรัม • ลดลงร้อยละ 8.0
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	• ราคาเฉลี่ยลดลงไปอยู่ที่ 6.3 บาทต่อลิตรกรัม • ลดลงร้อยละ 13.7

แนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าพืชเกษตร ตามแนวโน้มราคาในปี 2560

จากแนวโน้มราคาสินค้าเกษตรหลักของไทยในปี 2560 อย่างยางพาราที่อาจปรับตัวดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ขณะที่ราคามันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อาจยังคงได้รับแรงกดดันต่อเนื่อง ส่งผลต่อ การกำหนดราคาขายของผู้ประกอบการค้าพืชเกษตรให้มีความไม่แน่นอนจากความผันผวนด้านราคา ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงด้านราคาของผู้ประกอบการค้าพืชเกษตรที่ทำหน้าที่เป็นพ่อค้าคนกลาง1 อย่างผู้รวบรวมยางพารา ลานมัน และผู้ประกอบการไซโลข้าวโพดเลี้ยงสัตว์2 ควรต้องมีการปรับตัวในการบริหารจัดการ สต็อกสินค้าเกษตรที่รับซื้อมาอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนติดตามสถานการณ์ราคาอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันความผันผวนด้านราคา และเป็นการลดความเสี่ยงจากปัญหาการขาดทุนสต็อก (Stock Loss) 1

ปรับตัว เพื่ออยู่รอด	
ยางพารา	• แนวโน้มราคาต่ำลง ยังไม่ต้องเร่งสะสมสต็อก • ในช่วงที่ราคาลดต่ำลง ควรเร่งรับซื้อยางราคาถูก
มันสำปะหลัง	• หากรายได้เสริมจากพืชเกษตรอื่นที่นำมาตากในลานมันได้ • ตอยอดทำธุรกิจเฉพาะนอก
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	• ขยายธุรกิจไปยังฟาร์มไก่ที่มีการเดิมโคฟีด

สำหรับในปัจจุบันที่ก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ผู้ประกอบการค้าพืชเกษตรควรมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ร่วมด้วยในการจัดการธุรกิจ ซึ่งปัจจุบันภาครัฐได้มีการให้บริการแอปพลิเคชันบนมือถือ (Mobile Application) ทำให้ผู้ประกอบการสามารถติดตามสถานการณ์สินค้าเกษตรด้านต่างๆ อาทิ ราคา ปริมาณผลผลิต สถานการณ์การตลาด โรคพืชและศัตรูพืช การบริหารจัดการน้ำ รวมทั้งทราบถึงการพยากรณ์ และเตือนภัยล่วงหน้าเพื่อเฝ้าระวัง ทำให้ผู้ประกอบการค้าพืชเกษตรสามารถบริหารจัดการสต็อกได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรนำเรื่องไทยแลนด์ 4.0 ที่ภาครัฐสนับสนุนเกษตรกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นองค์ความรู้กับธุรกิจตนเอง เช่น การที่ภาครัฐใช้โดรนติดกล้องเพื่อตรวจเช็คสภาพพื้นที่ทำนา

การใช้เครื่องตรวจวัดสภาพภูมิอากาศ ทำให้ ชาวนาสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้อันนำไปสู่การพัฒนาเป็น Smart Farmer เพื่อนำมาใช้ในการบริหาร จัดการฟาร์มของตนเองให้มีประสิทธิภาพได้ อีกทั้งผู้ประกอบการค้าส่งข้าวยังได้รับประโยชน์จากการมีช่องทาง ในการแสวงหาแหล่งผลิตข้าวที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดได้ง่ายขึ้น อันจะส่งผลดีต่อราคา ซึ่งจะทำให้ทั้งชาวนา และผู้ประกอบการค้าส่งข้าวมีรายได้ที่ดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ ในปัจจุบันช่องทางโซเชียลมีเดีย นับว่าเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการขยายตลาดที่สำคัญของ ผู้ประกอบการค้าพืชเกษตรด้วยการหาผู้ผลิตหรือความต้องการจากเกษตรกร/ผู้ประกอบการยุคใหม่ที่ใช้ช่องทาง ออนไลน์ในการติดต่อสื่อสาร ก็จะช่วยให้ผู้ประกอบการค้าพืชเกษตรสามารถเข้าถึงตลาดได้ง่ายขึ้น

บทที่ 3 การวางแผนการปลูกและค่าใช้จ่าย

การวางแผนการปลูก

เมื่อระบบปลูกและแปลงปลูกได้ถูกติดตั้งเรียบร้อยแล้ว ก็สามารถที่จะลงมือปลูกได้เลยแต่ก่อนอื่นผู้ปลูกควรจะมีการวางแผนการปลูกก่อนว่าต้องการผลผลิตต่อรอบปลูกมากน้อยเพียงใด ต้องการบ่อนผลผลิตออกสู่ตลาดในแต่ละรอบเป็นระยะเวลาห่างกันเท่าใด และต้องการปลูกผักชนิดใดบ้าง ซึ่งการวางแผนการปลูก สามารถกำหนดได้ล่วงหน้าเป็นสัปดาห์ เป็นเดือนหรือเป็นปีก็ได้เพราะการที่เอาชนะข้อจำกัดทางธรรมชาติหลายๆ ประการได้ จึงทำให้มีความแม่นยำแน่นอนในการบ่อนผลผลิตออกสู่ตลาดได้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

วิธีวางแผนการปลูก

การวางแผนการปลูกนี้ สามารถคำนวณง่ายๆได้ด้วยตนเอง โดยคิดจากอายุการเก็บเกี่ยวของพืช แต่ละชนิด ปริมาณผลผลิตที่ต้องการต่อวัน หรือต่อสัปดาห์

ทั้งนี้การวางแผนการปลูกไม่มีกฎตายตัวเรื่องเวลาและปริมาณผลผลิต แผนการปลูกขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาด และระบบการจัดการของแต่ละฟาร์มที่แตกต่างกัน เพียงแค่ทราบถึงอายุการเก็บเกี่ยวของข้าวโพดแต่ละชนิดก็สามารถนำมา คำนวณ ร่วมกับปริมาณผลผลิตที่ต้องการในแต่ละรอบและความถี่ในการเก็บเกี่ยวหรือบ่อนผลผลิตออกสู่ตลาดโดยสิ่งสำคัญที่ไม่ควรลืมคือ การเพาะเมล็ดพันธุ์เพื่อเตรียมไว้ให้ทันปลูกในรอบต่อไป และควรมีการบันทึกวันที่เพาะเมล็ดพันธุ์และวันที่นำต้นกล้าลงแปลงปลูกทุกๆแปลงปลูก เพื่อให้ทราบถึงอายุการเก็บเกี่ยวของข้าวโพดในแต่ละแปลง

ฤดูปลูก

ข้าวโพดเป็นพืชไร่ที่ค่อนข้างทนทานปลูกง่ายในสภาพดินฟ้าอากาศของเมืองไทย ถ้ามีน้ำเพียงพอจะสามารถปลูกข้าวโพดได้ตลอดปี การปลูกส่วนใหญ่อาศัยน้ำจากน้ำฝนธรรมชาติเพียงอย่างเดียว ดังนั้นฤดูปลูกข้าวโพดที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับจำนวนน้ำฝน และการกระจายตัวของฝนในแต่ละเดือนนั่นเอง ปกติเฉลี่ยโดยทั่วไป ฝนจะเริ่มตกมากตั้งแต่เดือนมีนาคม พฤษภาคม และระหว่างสิงหาคม-กันยายน เป็นช่วงที่ฝนตกชุกที่สุด พันธุ์ข้าวโพดที่นิยมปลูกกันอยู่ในปัจจุบันมีอายุปานกลาง คือ ประมาณ ๑๑๐-๑๒๐ วัน ดังนั้น จึงอาจเลือกปลูกข้าวโพดได้ตามความเหมาะสม ถ้าปีใดมีฝนตกสม่ำเสมอแต่ต้นปี อาจปลูกข้าวโพดได้ ๒ ครั้ง คือ ครั้งแรกปลูกในระหว่างเดือนกรกฎาคม กลางเดือนสิงหาคม พวกที่ปลูกต้นฤดูฝนโดยทั่วไป มักได้ผลผลิตสูงกว่าพวกที่ปลูกปลายฤดูฝน ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณน้ำฝนกำลังพอเหมาะ และโรคแมลงรบกวนน้อย แต่มีข้อยุ่งยากในการเก็บเกี่ยว ไม่สะดวกแก่การตากข้าวโพด เนื่องจากฝนตกชุก

๒. การเลือกและการเตรียมที่ปลูก

ที่ดินที่เหมาะสมในการปลูกข้าวโพดควรเป็นที่ดอนมีการระบายน้ำได้ดี ถ้าเป็นที่ลุ่มควรยกหรือระบายน้ำอย่าให้น้ำขัง ข้าวโพดขึ้นได้ดีในดินร่วนปนทรายที่ระบายน้ำได้ดี มีความอุดมสมบูรณ์ของดิน และปริมาณแร่ธาตุอาหารพืชสูง

พอสสมควร ดินมีความเป็นกรดเป็นด่างปานกลาง (pH ประมาณ ๕.๕-๘.๐) หรือค่อนข้างเป็นด่างเล็กน้อย นอกจากนี้ข้าวโพดยังเป็นพืชที่ปลูกได้ดีบนพื้นที่ลาดเอียง หรือสูงๆ ต่ำๆ อีกด้วยก่อนปลูกข้าวโพดต้องมีการเตรียมดิน เพื่อกำจัดวัชพืช และทำให้สมบัติทางกายภาพของดินดี มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก นอกจากนั้นการเตรียมดินยังทำให้ดินเก็บความชื้นได้ดีอีกด้วย

ค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มี พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตต่อไร่ เท่ากับ 7,395.47 บาท มีรายได้ต่อไร่ เท่ากับ 9,885.20 บาท และมีกำไรเฉลี่ยต่อหน่วยเท่ากับ 5.04 บาทต่อ กิโลกรัม เนื่องจากเกษตรกรใช้แรงงานในครัวเรือนของ ตนเองเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ต้นทุนที่เกิดขึ้นนั้น เป็นต้น ทุนที่ไม่เป็นเงินสด เป็นต้นทุนค่าพาหนะ คีอรรถระบะ ค่าเช่า ที่ดิน ซึ่งต้นทุนที่สูงนั้น เป็นผลมาจากต้นทุนผันแปรใน ส่วนของค่าวัสดุสิ้นเปลือง และค่าจ้างแรงงาน ซึ่งค่าวัสดุ สิ้นเปลือง ได้แก่ ค่าปุ๋ยเคมี เพราะใส่ปุ๋ยทั้งหมด 2 ระยะ คือปุ๋ยรองพื้น และปุ๋ยแต่งหน้า คิดเป็นร้อยละ 29.26ของค่าวัสดุสิ้นเปลือง เนื่องจากเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีใน การดูแลรักษา ซึ่งราคาปุ๋ยเคมีตามท้องตลาดมีราคาสูง ส่งผลให้ต้นทุนในส่วนนี้สูงตามไปด้วย รองลงมาคือค่า ดูแลรักษาหลังการปลูก จำนวน 2,469.3 บาทต่อไร่ คิด เป็นร้อยละ 20.39 และค่าการเตรียมพื้นที่และการเตรียมดินเป็นจำนวน 1,730.79 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.29 ส่วนต้นทุนที่ต่ำที่สุดคือ ค่าภาษีที่ดิน จำนวน 5.7 บาทต่อไร่ คิดร้อยละ 0.05 เพราะพื้นที่ที่ทำการเกษตร จะเสียอัตราภาษีที่ต่ำ

บทที่ 4 พันธุ์และการเลือกใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น

ปัญหาสำคัญที่สุดของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด คือต้นทุนการผลิตสูง ประกอบกับราคาผลผลิตที่ผันผวนทำให้เกษตรกรแบกรับภาระมากขึ้น เกิดสภาวะกดดันที่ทำให้เกิดการเดินขบวนประท้วงปิดถนนเพื่อให้ทางรัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ โดยเฉพาะเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่เกษตรกรไม่สามารถผลิตได้เอง เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เมล็ดพันธุ์ลูกผสม ซึ่งไม่สามารถเก็บเมล็ดทำพันธุ์ได้ ทำให้ต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ใหม่ทุกปี ราคาของเมล็ดพันธุ์ลูกผสมก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีอยู่ระหว่าง 100-130 บาทต่อกิโลกรัม โดยเฉพาะพื้นที่ตำบลอุ่มอู่เองมีพื้นที่การผลิตข้าวโพดกว่า 300,000 ไร่ ต้องจัดซื้อเมล็ดพันธุ์กว่า 80 ล้านบาททุกปี จากปัญหาดังกล่าวชี้ให้เห็นชัดว่าบริษัทเอกชนที่ทำธุรกิจเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดดำเนินการผูกขาดธุรกิจเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดแบบครบวงจร ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาและซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมทุกปี

เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

1. NK48

เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม เอ็นเค48 ทนแล้ง ผลผลิตสูง

ลักษณะเด่น

1. ทนแล้งนาน
2. พืชตัวเร็วทันทีเมื่อฝนตก หลังจากทิ้งช่วงยาวนาน
3. ผลผลิตสูง เมล็ดโต น้ำหนักดี สีแดงสวย
4. ต้นอ่อนโตเร็ว รากแข็งแรง ต้นแข็งแรงไม่ล้มง่าย
5. เก็บเกี่ยวง่าย หาแขกง่าย

คำเตือน: เก็บในที่แห้ง เย็น ไม่ถูกแดด และมีอากาศถ่ายเท

พันธุ์แปซิฟิก

พันธุ์ดอกบัว ซีพี

เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ซี.พี. 888

ลักษณะเด่น :

ต้นแข็งแรง ยืนต้นรอเก็บเกี่ยวได้นาน ฝักแผด ทนแล้งได้ดีมาก
 น้ำหนักดี สีสด เปลือกหุ้มมิด เมล็ดแกร่ง ไม่เป็นงาดำ
 ผลผลิตเฉลี่ย : 1.2 - 1.8 ตัน / ไร่

ระยะปลูก :

ปลูกระยะระหว่างหลุม 20-25 ซม. จำนวน 2-3 เมล็ด/ หลุม

พื้นที่ปลูก :

ปลูกได้ดีในที่ดอน , ที่เนินสูง, ปริมาณน้ำฝนปานกลาง

เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ไพโอเนีย B80

ปรับตัวได้ดีทุกสภาพดิน หลีกเลี้ยงที่ลุ่มน้ำขัง เก็บสดก็ได้ เก็บแห้งก็ได้ เหมาะที่สุดสำหรับสีขายเป็นเมล็ด

เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ไพโอเนีย P4546

ปรับตัวได้ดีทุกสภาพดิน เก็บสดก็ได้ & เก็บแห้งก็ได้ ดีที่สุดสำหรับหักทั้งเปลือก หรือ ใช้รถเก็บเกี่ยวที่อายุ 120 วัน เหมาะที่สุดสำหรับสีขายเป็นเมล็ด

บทที่ 5 การเตรียมดิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ที่ใช้ในการปลูก

ขั้นตอนแรก การเตรียมดินและเครื่องมือการเตรียมดิน

การเตรียมดินมีวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะทำให้โครงสร้างของดิน เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของต้นพืช ทำให้ต้นพืชสามารถดูดซึมธาตุอาหาร พร้อมทั้งอากาศได้ดี และเพื่อทำลายวัชพืช โรคพืชบางชนิด ตลอดจนไขและตัวอ่อนของแมลงบางชนิด การเตรียมดินเป็นขั้นตอนหนึ่ง ที่จะต้องใช้พลังงานเป็นอย่างมาก

การแบ่งเครื่องมือในการเตรียมดิน อาจ แบ่งได้คร่าวๆ เป็น 3 ประเภท ตามชนิดของต้นกำลังที่ใช้ดังนี้

1. เครื่องมือเตรียมดินโดยใช้แรงงานคน เช่น จอบ เสียม
2. เครื่องมือเตรียมดินโดยใช้แรงงานสัตว์ เช่น ไถใช้แรงสัตว์
3. เครื่องมือเตรียมดินโดยใช้เครื่องยนต์ เป็นต้นกำลัง เช่น รถไถเดินตาม รถแทรกเตอร์ เป็นต้น

การเตรียมดินโดยใช้รถแทรกเตอร์

การเตรียมแปลงปลูกมีวิธีการแบ่งออกไปเป็น 2 ตอน คือ

การเตรียมดินครั้งแรก

การไถจะเป็นการไถครั้งแรก เพื่อให้ดิน แตกแยกเป็นก้อนสม่ำเสมอ และเป็นการไถพลิก ดินที่ถูกตัดขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน เครื่องมือที่ใช้กันทั่วไป คือ

1. ไถหัวหมู เป็นเครื่องไถที่มีใช้กันมานาน แต่ปัจจุบันการเตรียมดินของชาวนา และชาวไร่ไม่ค่อยนิยมใช้กัน ส่วนมากใช้ไถจาน ไถหัวหมู ไถได้ลึกกว่าไถจาน เตรียมดินได้ดีกว่าไถจาน ไถหัวหมูนี้จะทำหน้าที่ตัดและย่อยดิน ให้แยก การเกาะจับเป็นดินผืนใหญ่ ช่วยพลิกดิน และกลบพืช เศษหญ้า และวัชพืชต่างๆ ที่มีอยู่ หนาแน่นลงไปดินดีกว่าไถอื่นๆ นอกจากนั้น ยังสามารถกลบเมล็ดพืชลงไปได้ลึกและกำจัด วัชพืชยืนต้นได้ดีกว่าเครื่องมือชนิดอื่น

2. ไถจาน เป็นเครื่องไถที่ใช้แพร่หลายในประเทศ เป็นไถที่เหมาะสมกับพื้นที่ที่ค่อนข้างแห้งแล้ง ไม่มีหญ้าขึ้นรก ไถจานทำหน้าที่ยกดินขึ้น ย่อยดิน พลิกดินบางส่วน และตัดเศษวัชพืช หรือรากวัชพืช หรือพืชต่างๆ ขณะที่ไถเคลื่อนที่ ไถจานแม้จะไม่สามารถไถกลบวัชพืชได้สมบูรณ์ เท่ากับไถหัวหมู แต่ก็สามารถไถดินในสภาพ ที่ไถหัวหมูทำงานไม่ได้ เช่น ดินเหนียวมาก หรือ ดินค่อนข้างแข็งมีหินหรือกรวดปน เป็นต้น ไถจาน หรือเรียกกันตามลักษณะงานที่ชื่อว่า ไถ บุกเบิก

3. จอบหมุน จอบหมุนใช้กันแพร่หลาย สำหรับการเตรียมดินของพืชไร่ ในต่างประเทศ แต่ในเมืองไทย เกษตรกรยังใช้น้อยมาก เพราะราคาค่อนข้างแพง จอบหมุนที่ใช้สำหรับการเตรียมดิน สามารถทำงานได้สองลักษณะในเวลาเดียวกัน คือ ไถดิน และย่อยดินในเวลาเดียวกัน ทำให้ เกษตรกรประหยัดเวลาในการเตรียมดิน จึงทำให้ เครื่องมือนี้เป็นที่นิยมแพร่หลายในต่างประเทศ จอบหมุนนี้เหมาะสำหรับใช้กับดินร่วนปนทราย และพื้นที่ที่หญ้าหรือวัชพืชขึ้นไม่รก ไม่เหมาะกับ ดินเหนียวเพราะจอบหมุนจะตีดินให้แตกละเอียด เป็นผง เมื่อฝนตกดินจะจับตัวแน่น ทำให้หน้าดินแข็ง ต้นอ่อนของต้นพืชขึ้นมาได้ยากและช้า เสีย เวลาหลายวันกว่าจะต้นดินโผล่ขึ้นมา

การเตรียมดินครั้งที่สอง

เครื่องมือเตรียมดินที่ใช้เตรียมดินครั้งที่สอง ต่อจากการเตรียมดินครั้งแรก ส่วนมากจะเป็นการไถพรวน หรือไถคราด ที่ไถตื้นกว่าการไถครั้งแรก การไถพรวนโดยทั่วไป มีวัตถุประสงค์ เพื่อย่อยให้ก้อนดินมีขนาดเล็กลง เหมาะต่อการงอกของเมล็ดพืช เป็นการกำจัดวัชพืช ผสมปุ๋ยให้เข้ากับดิน และตัดเศษพืช หรือพืชคลุมดิน ให้ผสมกับดินชั้นบน เพื่อเป็นปุ๋ยต่อไป

เครื่องไถพรวนโดยทั่วไป แบ่งได้เป็น เครื่องไถพรวนก่อนปลูก และเครื่องไถพรวนหลังปลูก มีหลายประเภทด้วยกันคือ ไถพรวนจาน ไถพรวนเหล็กแหลม ไถพรวนเหล็กสปริง ไถจอบ หมุน ไถพลั่วหรือไถเสียม และไถสั่ว เป็นต้น ส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้ไถพรวนจาน

ไถพรวนจาน เป็นเครื่องมือที่ส่วนมากใช้ หลังจากไถครั้งแรกแล้ว เป็นการไถพรวน เพื่อทำให้ดินมีขนาดเล็กลง เพื่อให้เหมาะแก่การปลูก หยอดเมล็ดพืช และใช้ไถกลบพืชที่มีการหว่านกระจายทั่วบริเวณเพาะปลูก เครื่องไถพรวนที่ใช้ในบ้านเรา มักจะเรียก ผาลเจ็ด เป็นต้น

บทที่ 6 ขั้นตอนและวิธีการปลูกข้าวโพด

ข้าวโพดเป็นพืชไร่ที่เจริญเติบโตได้ดีในดินแทบทุกชนิด โดยเฉพาะในดินร่วนปนทรายที่มีการระบายน้ำดี และมีปริมาณแร่ธาตุอาหารพืชอุดมสมบูรณ์ดี พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ควรจะเป็นที่ดอนหรือเป็นที่ไม่มีน้ำท่วมขัง พื้นที่ปลูกควรจะมีผลผลิตขั้นต่ำ

ฤดูปลูก การปลูกข้าวโพดสามารถปลูกได้ดังนี้

ต้นฤดูฝน : ปลูกได้ตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนมิถุนายน ตามสภาพฝนแต่ละพื้นที่

ปลายฤดูฝน : ปลูกได้ตั้งแต่กลางเดือนกรกฎาคมถึงกลางเดือนสิงหาคม

ฤดูแล้ง : ปลูกได้ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1) **การเตรียมดิน** มีความสำคัญต่อการปลูกข้าวโพด ควรมีการไถพรวนดินให้มีความร่วนซุย เพราะจะทำให้เมล็ดข้าวโพดงอกได้ดี นอกจากนี้ยังช่วยให้ดิน มีการระบายน้ำได้ดี รากข้าวโพดหาอาหารได้ดี ซึ่งการไถพรวนควรไถอย่างน้อย 2 ครั้ง

1.1 **ไถตะ** การไถด้วยพาน 3 หรือพาน 4 ควรไถให้ลึกประมาณ 30 cm. แล้วจากไถตะเสร็จควรตากดินไว้ประมาณ 10-15 วัน

1.2 **ไถแปร** ควรไถด้วยพาน 7 เพื่อย่อยดินก้อนใหญ่ให้แตก ทำให้ดินมีความร่วนซุยมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เมล็ดพันธุ์งอกได้อย่างสม่ำเสมอ

หมายเหตุ ก่อนปลูก ดินควรมีความชื้นที่พอเหมาะ

ใช้เครื่องปลูก เลือกภูงานหยอดให้เหมาะกับขนาดของเมล็ดพันธุ์ ซึ่งจะระบุไว้ที่ถูง โดยทั่วไปจะใช้ระยะห่างระหว่างแถว 75 ซม. ระยะระหว่างหลุมประมาณ 20-25 ซม. โดยปริมาณเมล็ดที่ใช้จะประมาณ 3-3.5 กก./ไร่ และจะมีจำนวนต้นข้าวโพด/ไร่ ประมาณ 8,533-10,600 ต้นต่อไร่ ควรหยอดเมล็ดข้าวโพดให้ลึก 2.5-3 นิ้ว

2. ใช้คนปลูก ในหลายพื้นที่โดยเฉพาะทางภาคเหนือ จะใช้เชือกในการกำหนดระยะให้มีระยะห่างระหว่างร่องประมาณ 70 ซม. แล้วใช้จอบขุด หยอดเมล็ด 1-2 เมล็ดแล้วกลบ โดยจำนวนเมล็ดที่หยอดและระยะห่างระหว่างหลุม ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ว่า สายพันธุ์นั้นเหมาะกับการปลูกได้ดีเพียงใด

เคล็ดไม่ลับ:

- การทดสอบความชื้นของดินว่าเพียงพอหรือไม่ ให้นำดินที่ระดับความลึกที่ใช้หยอดเมล็ดจริงมาปั้น หากปั้นเป็นก้อนได้แสดงว่าความชื้นพอเหมาะ
- ควรทำการทดสอบเครื่องหยอด, รูจานหยอด กับเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกจริง ว่าได้ตามระยะที่ต้องการหรือเปล่า ถ้าหากถีหรือห่างเกินไป จะได้เปลี่ยนจานที่มีจำนวนรูจานตามต้องการ
- ความลึกในการหยอดเมล็ด ขึ้นอยู่กับความชื้น, ประเภทของดิน รวมถึงประสบการณ์ของเจ้าของแปลงซึ่งโดยทั่วไป หยอดลึกไม่เกิน 4-5 ซม.

บทที่ 7 การดูแลรักษาข้าวโพด

การใส่ปุ๋ย แบ่งได้ 2 ครั้ง เพื่อให้มีธาตุอาหารเพียงพอกับการสร้างผลผลิตได้เต็มที่ ดังนี้

1. ปุ๋ยรองพื้น ควรใส่รองกันหลุม หรือโรยเป็นแถวแล้วกลบพร้อมปลูก ใช้ปุ๋ยสูตร 16-20-0 หรือ 15-15-15 ในปริมาณ 20 กิโลกรัม/ไร่
2. ปุ๋ยยูเรีย เมื่อข้าวโพดมีอายุ 25-30 วัน ควรมีการใส่ปุ๋ยอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้ปุ๋ยยูเรีย 46-0-0 ในปริมาณ 20-25 กิโลกรัม/ไร่

ข้อแนะนำ ควรใส่ปุ๋ยพร้อมกับการกำจัดวัชพืชมื้อข้าวโพดอายุได้ 20-35 วัน หรือสูงแค่เข่า โดยใส่แบบโรยข้างแถวให้ห่างจากโคนต้นประมาณ 1 ศีบ แล้วใช้ดินกลบ

การใส่ปุ๋ยให้เหมาะกับดิน

ดินเหนียวสีดำ ถ้ามีฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์สูงกว่า 10 ส่วนในล้านส่วน ให้ปุ๋ยเคมีสูตร 21-0-0 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสูตร 46-0-0 อัตรา 25 กิโลกรัมต่อไร่ โดยโรยข้างแถวหลังปลูก 20-25 วัน ถ้าฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่ำกว่า 10 ส่วนในล้านส่วน ให้ปุ๋ยเคมีสูตร 20-20-0 อัตรา 40 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสูตร 16-20-0 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ รองกันร่องพร้อมปลูก และให้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสูตร 21-0-0 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ โรยข้างแถวหลังปลูก 20-25 วัน แล้วพรวนดิน

ดินเหนียวสีดำ ถ้ามีฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์สูงกว่า 10 ส่วนในล้านส่วน ให้ปุ๋ยเคมีสูตร 21-0-0 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสูตร 46-0-0 อัตรา 25 กิโลกรัมต่อไร่ โดยโรยข้างแถวหลังปลูก 20-25 วัน ถ้าฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่ำกว่า 10 ส่วนในล้านส่วน ให้ปุ๋ยเคมีสูตร 20-20-0 อัตรา 40 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสูตร 16-20-0 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ รองกันร่องพร้อมปลูก และให้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสูตร 21-0-0 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ โรยข้างแถวหลังปลูก 20-25 วัน แล้วพรวนดินกลบ

ดินเหนียวสีแดง ดินเหนียวสีน้ำตาล หรือดินร่วนเหนียวสีน้ำตาล ให้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 หรือ 16-16-8 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ รองกันร่องพร้อมปลูก และให้ปุ๋ยเคมีสูตร 21-0-0 อัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสูตร 46-0-0 อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ โรยข้างแถวหลังปลูก 20-25 วัน แล้วพรวนดินกลบ

ดินร่วน หรือดินร่วนทราย ให้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 หรือสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ รองกันร่องพร้อมปลูก และปุ๋ยเคมีสูตร 21-0-0 อัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่ โรยข้างแถวหลังปลูก 20-25 วัน แล้วพรวนดินกลบ

บทที่ 8 การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

การกำจัดวัชพืช

ช่วงวิกฤตที่ข้าวโพดอ่อนแอต่อวัชพืชที่สุดคือระยะ 13-25 วัน หลังออก ระยะนี้ถ้ามีวัชพืชรบกวนจะทำให้ผลผลิต ข้าวโพดเสียหายสูงสุด ดังนั้นการปลูกข้าวโพดให้ได้ผลผลิตสูง จึงต้องให้แปลงปลอดวัชพืช ตลอดช่วง 1 เดือนแรกตั้งแต่ปลูก โดยเลือกวิธีการกำจัดวัชพืชที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ ดังนี้

1. การไถและพรวนดิน ก่อนปลูกข้าวโพด โดยไถและพรวนดินหลังวัชพืชงอก จะช่วยทำลายกล้าวัชพืชให้ตายได้ ส่วนกล้าและเหง้าวัชพืชที่ตายยาก ควรตากดินนาน 10-15 วัน เพื่อให้วัชพืชตาย ก่อนปลูกข้าวโพด

2. การทำร่น เป็นการพรวนดิน ดายหญ้า หลังข้าวโพดงอกแล้วแต่ก่อนจะถึง ระยะวิกฤตโดยใช้เครื่องมือกลต่าง ๆ เช่น จอบ ไถ รถไถและรถแทรกเตอร์ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม การใช้ไถพรวนโคนมักมีวัชพืช ในแถวหลงเหลืออยู่จึงต้องใช้ขอบดายตามอีกครั้ง

3. การใช้สารเคมี อาจใช้ทันทีหลังปลูกข้าวโพดหรือพ่นกำจัดวัชพืชหลังข้าวโพดและวัชพืชงอกแล้ว การใช้สารเคมีเป็นวิธีที่สะดวกและประหยัด แต่ต้องระมัดระวังเพราะอาจเป็นอันตรายต่อคน พืชอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อม ควรฉีดพ่นขณะที่ดินยังมีความชื้นอยู่ สารเคมีที่แนะนำมีดังนี้

อาหารจีน 80 ในอัตรา 375-750 กรัม ผสมน้ำ 60-80 ลิตร/ไร่ผสมอะลาคลอร์ 500-750 ซีซี ผสมน้ำ 60-80 ลิตร พ่นในพื้นที่ 1 ไร่ ในขณะที่ดินมีความชื้นใช้ก่อนข้าวโพดงอก (และก่อนหญ้างอกหรือหญ้าออกต้นเล็กไม่เกิน 3 ใบ) ถ้าเป็นดินเหนียวให้ใช้เพิ่มขึ้นอีก ใช้ควบคุมวัชพืชใบกว้างและใบแคบได้ดีเป็นพืชต่อผักและพืชตระกูลถั่ว ดังนั้นถ้าจะปลูกถั่วตามหลังข้าวโพด ไม่ควรใช้อาหารจีนและอะลาคลอร์ ใช้ฉีดพ่นวัชพืชก่อนข้าวโพดงอก ใช้อัตรา 500-1,000 ซีซี/ไร่ กำจัดวัชพืชใบแคบได้ดี เป็นพืชต่อข้าวฟ่าง ดังนั้นถ้าจะปลูกข้าวฟ่างตามหลังข้าวโพด ไม่ควรใช้อะลาคลอร์

หมายเหตุ การใช้สารกำจัดวัชพืช จะได้ผลดีถ้าปฏิบัติถูกต้อง แต่มีข้อควรระวัง คือ ต้องผสมน้ำและฉีดพ่นขณะที่ดินยังชื้นอยู่ และไม่แนะนำให้ปลูกข้าวฟ่างตามหลังข้าวโพด เพราะทั้ง 2 พืชมีระบบรากคล้ายกันและใช้ธาตุอาหารคล้ายกัน ดินจะเสื่อมเร็ว ควรปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่น

ความต้องการน้ำของข้าวโพด

ข้าวโพดมีความต้องการใช้น้ำตลอดฤดูปลูก ประมาณ 350-600 มิลลิเมตร

1. การให้น้ำครั้งแรกเมื่อปลูก หลังจากไถพรวนเตรียมแปลงเสร็จ ให้น้ำประมาณ 30-40 มิลลิเมตร เพื่อให้ดินมีความชื้นพองอก

2. การให้น้ำในช่วงระยะการเจริญเติบโตของข้าวโพด ควรให้สัปดาห์ละประมาณ 40-50 มิลลิเมตร ไม่ควรให้น้ำท่วมขังเป็นเวลานาน เพราะจะทำให้ข้าวโพดเหลืองแคระแกร็น ผลผลิตลด และอาจตายได้ ถ้าให้น้ำมากเกินไปควรระบายน้ำออกจากแปลงทันที

ข้าวโพด เป็นพืชที่ต้องการน้ำตลอดอายุการเจริญเติบโตแต่ความต้องการน้ำจะสูงสุด ในช่วงออกดอกและช่วงระยะต้นของการสร้างเมล็ด ถ้าหากขาดน้ำ

- ในช่วงระยะการเจริญทางลำต้นและใบ ผลผลิตจะลดลง 25%
- ในช่วงระยะออกดอกตัวผู้-ออกไหม-เริ่มสร้างเมล็ดผลผลิตจะลดลง 50%
- ในช่วงระยะหลังการสร้างเมล็ดเสร็จ ผลผลิตจะลดลง 21%

บทที่ 9 การเก็บเกี่ยวข้าวโพด

การเก็บเกี่ยวข้าวโพด

ควรเก็บเกี่ยวเมื่อข้าวโพดแก่จัดและเก็บในช่วงที่อากาศแห้ง ถ้ามีฝนตกควรงดการเก็บเกี่ยวเพราะฝักจะเน่าได้ง่ายไม่ควรเก็บเกี่ยวข้าวโพดก่อนกำหนด แต่ถ้าต้องการพื้นที่เพื่อปลูกพืชรุ่น 2 ก็สามารถตัดยอดข้าวโพดออก ปล่อยให้ฝักข้าวโพดแห้งบนต้นได้ การตัดยอดและใบข้าวโพดออกเป็นการเปิดหน้าดินให้พืชรุ่น 2 ได้รับแสงแดดโดยไม่ต้องรีบเก็บเกี่ยวก่อนกำหนด การตัดยอดข้าวโพดหลังจากข้าวโพดออกไหมแล้ว 1 เดือน เป็นต้นไป ไม่ทำให้ผลผลิตลดลง

ถ้าข้าวโพดไม่แก่เต็มที่มีความชื้นจะยังสูง ทำให้กะเทาะเมล็ดยากเกิดบาดแผลได้ง่ายจึงควรปล่อยให้ข้าวโพดแห้งคาต้นก่อนจึงเก็บเกี่ยวโดยหักฝักข้าวโพดให้หัวห้อยลง วิธีนี้จะป้องกันการเข้าทำลายของแมลงทางปลายฝักได้ และสามารถป้องกันความชื้นหรือน้ำที่ปลายฝักได้

ข้าวโพดที่หักมาแล้ว ควรคัดฝักเสียออกไป เช่นฝักที่มีหนอนแมลงเจาะทำลายหรือฝักที่มีเชื้อราขึ้น จะทำให้เชื้อราไม่แพร่ระบาดไปยังฝักที่ดี แล้วจึงนำฝักที่ดีไปตากให้แห้งโดยเร็ว

ฝักข้าวโพดจะแก่จัดและเก็บเกี่ยวได้เมื่อเปลือกหุ้มฝักเริ่มมีสีฟาง ทางที่ดีควรปล่อยข้าวโพดทิ้งไว้ในแปลงให้แห้งดีเสียก่อน เพื่อทุ่นเวลาในการตากและสะดวกในการเก็บรักษา โดยเฉลี่ยแล้วข้าวโพดไร่พันธุ์ที่ใช้ปลูกอยู่ในประเทศไทย มีอายุตั้งแต่ปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ ๙๐-๑๒๐ วัน

ในการเก็บเกี่ยวข้าวโพด ชาวไร่ทั่ว ๆ ไปยังใช้แรงคนเก็บ โดยหักฝักที่แห้งแล้วออกจากต้น แะเปลือกหุ้มฝักออกหรือจะเอาไว้แกะเปลือกทีหลังก็ได้ การใช้เครื่องทุ่นแรงเก็บเกี่ยวข้าวโพดยังมีน้อยมากในประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากเครื่องมือมีราคาแพง และมีประสิทธิภาพในการทำงานต่ำ เพราะพันธุ์ที่ชาวไร่ปลูกมีความสูงของลำต้นและฝักไม่เท่ากัน นอกจากนี้ ต้นยังหักล้มมากอีกด้วย

หลังจากเก็บฝักข้าวโพดและปอกเปลือกออกแล้ว ควรตากฝักไว้ในโรงเรือน หรือทำแคร่เตี้ย ๆ กลางแจ้ง มีโครงไม้สำหรับใช้ผูกหรือผ้าพลาสติกคลุมเวลาฝนตกได้ ถ้ามีข้าวโพดเป็นจำนวนมากควรสร้างฉางขนาดกว้างพอสมควร ยกพื้นสูงไม่ต่ำกว่า ๕๐ เซนติเมตร พื้นเป็นไม้ระแนง ด้านข้างกรุด้วยลวดตาข่ายหรือไม้ระแนงเช่นเดียวกับพื้น ทั้งนี้เพื่อให้ลมโกรกผ่านเข้าออกได้ ด้านบนเป็นหลังคาถ้ำกันฝน

เมื่อฝักข้าวโพดแห้งดีแล้ว จึงทำการกะเทาะเมล็ด ไม่ควรกะเทาะเมล็ดเมื่อความชื้นยังสูงอยู่ จะทำให้เมล็ดแตกมาก เครื่องกะเทาะเมล็ดข้าวโพดในปัจจุบัน มีทั้งแบบมือหมุน และแบบที่หมุนด้วยเครื่องยนต์ เครื่องกะเทาะเมล็ดเหล่านี้สร้างในประเทศ ราคาจึงไม่แพงนัก เครื่องกะเทาะใหญ่ ๆ อาจกะเทาะได้ถึง ๑,๐๐๐ ตัน/ชั่วโมง

วิธีการเก็บเกี่ยว

1. เก็บเกี่ยวโดยใช้แรงงานคน

1.1 วิธีการเก็บใช้ไม้ปลายแหลมแทงเปลือกบริเวณปลายฝัก ต้องระวังอย่าให้โดนเมล็ดปอกเปลือกแล้วใส่ในตะกร้าหรือ กระสอบป่าน หรือวางกองไว้บนผ้าพลาสติกหรือใช้ซากต้นข้าวโพดรองพื้น

1.2 เก็บเกี่ยวโดยหักข้าวโพดทั้งเปลือกแล้วจึงมาแกะเปลือกภายหลัง หรือเก็บไว้ทั้งเปลือก การเก็บเกี่ยววิธีนี้ทำได้เร็ว ช่วยป้องกันไม่ให้เมล็ดเกิดแผลหรือเมล็ดร้าวในระหว่างทำการเก็บเกี่ยวหรือขนย้าย นอกจากนี้ เปลือกยังช่วยป้องกันไม่ให้เชื้อรา และแมลงสัมผัสเมล็ดโดยตรง การเก็บเกี่ยวโดยใช้แรงงานคน ไม่ควรวางฝักข้าวโพดบนพื้นที่ชื้น

และ อย่าโยนฝักข้าวโพดเพราะทำให้เกิดบาดแผลบนผิวของเมล็ดหรือเมล็ดร้าว ทำให้เชื้อราเข้าทำลายเมล็ดได้ง่าย ขณะเก็บเกี่ยว ให้แยกฝักเน่าหรือมีเชื้อราเข้าทำลายออกจากฝักดี และเผาทำลายฝักเน่าและฝักที่มีเชื้อรา

2. เก็บเกี่ยวโดยใช้เครื่องมือ

การเก็บเกี่ยวโดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ เครื่องปลิดฝักข้าวโพด (corn snapper) เครื่องปลิดและรูดเปลือกหุ้มฝักข้าวโพด (corn picker-husker) และเครื่องเกี่ยวนวดข้าวโพด (corn picker-Sheller หรือ corn combine harvester) เครื่องชนิดนี้จะปลิดฝักข้าวโพดจากต้นแล้วสีกออกเป็นเมล็ด การใช้เครื่องเก็บเกี่ยวมีข้อดีในกรณีขาดแคลนแรงงาน ทำให้ค่าจ้างเก็บเกี่ยวสูง สามารถเก็บเกี่ยวได้อย่างรวดเร็ว และอาจทำให้ทันปลูกในฤดูฝน แต่มีข้อเสียตรงที่ต้องเก็บเกี่ยวในพื้นที่ราบและสม่ำเสมอ ต้นข้าวโพดหักล้มน้อย ยังมีอัตราการสูญเสียเนื่องจากฝักเก็บเกี่ยวไม่หมด และมีการแตกหักของฝักและเมล็ด ทำให้เชื้อราเข้าทำลายได้ง่าย นอกจากนี้ การเก็บเกี่ยวข้าวโพดที่ปลูกในต้นฤดูฝนอาจจะทำให้รถเข้าไปเก็บเกี่ยวได้ลำบากเพราะดินเปียกโดยเฉพาะรถเก็บเกี่ยวที่มีขนาดใหญ่ รถเก็บเกี่ยวยังมีราคาค่อนข้างแพง และไม่คุ้มค่าที่เกษตรกรรายเล็กจะซื้อไว้ประจำฟาร์ม จึงมีการจ้างเหมารถเก็บเกี่ยวโดยคิดราคาต่อกิโลกรัม หรือจ้างเหมาเป็นไร่ในบางจังหวัด

บทที่10 การจัดการการตลาด

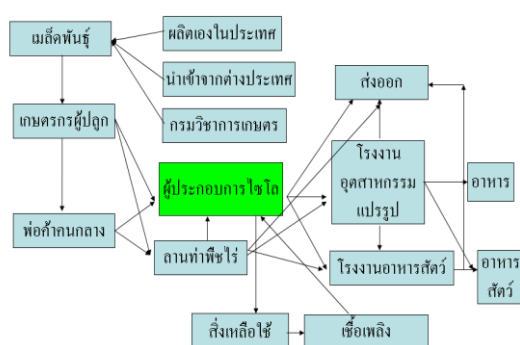
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชเศรษฐกิจที่จัดอยู่ในกลุ่มพืชที่ผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศและมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อภาคปศุสัตว์ มีผลผลิตประมาณปีละ 4- 4.5 ล้านตัน สร้างรายได้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์กว่า 3 แสนครัวเรือนคิดเป็นมูลค่าประมาณปีละ 20,000 ล้านบาท โดยผลผลิตที่ได้เกือบทั้งหมดประมาณร้อยละ 95ใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตอาหารสัตว์ และใช้เลี้ยงสัตว์ภายในประเทศ ซึ่งมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นเป็นลำดับ โดยแหล่งผลิตที่สำคัญ อยู่ในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยในปีการผลิต 2547/48 จังหวัดเพชรบูรณ์มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ประมาณ 1,466,193 ไร่ มีพื้นที่เก็บเกี่ยว 1, 385,074 ไร่ ผลผลิต 1,083,549 ไร่ เมื่อเทียบกับปีการผลิต 2546/47 พื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.72 ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ0.25 ถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพการผลิตสูง

จากความสำคัญของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทำให้ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาค 2 จังหวัดพิษณุโลกได้จัดทำโครงการพัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรกรผู้ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมและชุมชน ทางด้านอุตสาหกรรมเกษตรไฮโล โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มและเกิดความร่วมมือในการสร้างศักยภาพการแข่งขันในตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องได้ โดยมีเป้าหมายให้หน่วยวิจัยและพัฒนาบูรณาการเกษตรและสิ่งแวดล้อม เป็นที่ปรึกษา

โดยผลการศึกษาเส้นทางการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) อุตสาหกรรมเกษตรกรผู้ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จะเริ่มตั้งแต่ การคัดสรรเมล็ดพันธุ์ จะได้จากบริษัทผลิตเมล็ดพันธุ์ในประเทศ การนำเข้าเมล็ดพันธุ์จากต่างประเทศ และการส่งเสริมจากภาครัฐ อาทิ กรมวิชาการเกษตร เมื่อเกษตรกรผู้ปลูกได้เมล็ดมาปลูกจนได้ผลผลิตจะมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อจากเกษตรกร และจะนำไปส่งให้กับลานทำฟัซไร และผู้ประกอบการไฮโล หรือเกษตรกรผู้ปลูกจะนำผลผลิตที่ได้ส่งขายกับลานทำฟัซไรหรือไฮโลโดยตรงก็ได้ จากนั้นผู้ประกอบการไฮโลหรือลานทำฟัซไรจะทำการอบเมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อลดความชื้นและส่งขายให้แก่โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป โรงงานอาหารสัตว์ หรือส่งออกต่างประเทศ และผลผลิตที่ส่งไปสู่วางงานต่าง ๆ นั้น ทางโรงงานจะนำผลผลิตที่ได้ส่วนใหญ่ไปแปรรูปเป็นอาหารสัตว์ บางส่วนไปแปรรูปเพื่อเป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหาร เช่น แป้งข้าวโพด ฯลฯ และบางส่วนส่งออกสู่ต่างประเทศ (รูปที่ 1)

นอกจากนี้ยังพบว่า การขายผลผลิตให้กับพ่อค้าคนกลาง หรือพ่อค้าท้องถิ่น ยังสามารถ แบ่งออกได้ 4 กรณี ดังนี้

ห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมเกษตรกรผู้ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

รูปที่ 1 ห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมเกษตรกรผู้ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- 1) เกษตรกรที่เป็นลูกไร่จะขายผลผลิตให้กับพ่อค้าที่ให้สินเชื่อ โดยพ่อค้าจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข่าวสารด้านการตลาดและราคา นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเกษตรกร ขั้นตอนการรับซื้อ พ่อค้าจะเป็นผู้ให้สินเชื่อโดยตรงทางด้านปัจจัยการผลิต เช่น

เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ตลอดจนค่าแรงงานเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวแก่เกษตรกรตั้งแต่เริ่มแรกเพาะปลูก หรือเรียกว่า “ลูกไร่” และเมื่อถึงฤดูการเก็บเกี่ยว เกษตรกรต้องนำผลผลิตมาจำหน่ายให้กับพ่อค้าที่ให้สินเชื่อโดยตรง ซึ่งพ่อค้าจะหักในส่วนที่เป็นต้นทุนทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยส่วนที่เหลือเกษตรกรได้รับไปราคาที่เกษตรกรขายได้จะต่ำกว่าราคาท้องตลาดทั่วไป

2) พ่อค้าท้องถิ่นที่มีเครื่องสีจะทำการรับซื้อผลผลิต โดยนำเครื่องสีไปบริการถึงไร่แล้วหักค่าสี และจะหักค่าขนส่งตามระยะทางเฉลี่ยค่าขนส่งจากไร่ถึงโกดังหรือไซโลของผู้รับซื้อ หากระยะทางไกลการคมนาคมไม่สะดวกโดยเฉพาะพื้นที่ปลูกที่อยู่บนภูเขาสูง ซึ่งจะต้องใช้รถแทรกเตอร์ขนส่งลงมาในพื้นที่ราบ (พื้นที่การคมนาคมสะดวก) หลังจากนั้นใช้รถบรรทุกขนส่งไปโกดังหรือไซโลของพ่อค้า ราคาที่เกษตรกรขายได้จะหักค่าสีและค่าขนส่ง

3) เกษตรกรจะนำผลผลิตไปขายเองที่ร้านรับซื้อพืชไร่ ตลาดกลาง และสถาบันเกษตรกรที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ โดยผู้ที่มีเครื่องสีในพื้นที่จะรับจ้างสีข้าวโพดของเกษตรกร หลังจากนั้นเกษตรกรจะนำตัวอย่างข้าวโพดไปให้แหล่งรับซื้อดังกล่าวพิจารณาตกลงราคา หากเกษตรกรพอใจในราคาจะขนส่งผลผลิตไปยังโกดังหรือสถานที่เก็บข้าวโพดของผู้รับซื้อที่ได้ตกลงราคากันไว้ ซึ่งเกษตรกรจะต้องเสียค่าขนส่งเอง ราคาที่เกษตรกรขายได้จะสูงกว่า กรณีที่ 1 และกรณีที่ 2

4) เกษตรกรจะขายผลผลิตให้กับพ่อค้าคนกลาง หรือพ่อค้าท้องถิ่นที่อยู่ในแหล่งผลิต โดยจะเก็บไว้ในระยะสั้นเมื่อรวบรวมได้ปริมาณมากพอสมควรแล้ว จะส่งต่อไปยังผู้รวบรวมท้องถิ่นรายใหญ่ต่อไป

จากผลการศึกษาวิธีการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดราคาของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์นั้น จะเป็นโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป และโรงงานผลิตอาหารสัตว์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในประเทศไทยมีเพียงไม่กี่บริษัทเท่านั้น ทำให้การซื้อ-ขาย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศไทยใกล้เคียงกับการซื้อขายแบบผูกขาดมากขึ้นทุกที ทำให้เกษตรกรเป็นผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนมากที่สุดหากราคาผลผลิตในปีนั้นมีราคาต่ำ และผู้ที่สามารถรวบรวมผลผลิตได้ในปริมาณมากคือ กลุ่มผู้ประกอบการไซโลและลานทำพืชไร่ ดังนั้นหากผู้ประกอบการทั้ง 2 กลุ่มนี้มีการรวมตัวที่เข้มแข็ง สร้างการเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกในกลุ่มที่ชัดเจน จนเกิดเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งและมียุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนากลุ่มที่ชัดเจน ก็อาจมีอำนาจในการต่อรองและเชื่อมโยงกับผู้ส่งออกรายใหญ่เพื่อให้เกิดการค้าที่สร้างความพึงพอใจให้แก่กลุ่มเกษตรกรและผู้แปรรูปรายใหญ่ได้

บทที่11 การทำบัญชี

การทำบัญชีครัวเรือนสำหรับเกษตรกร (Household account)

เพื่อให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีทิศทาง ปลอดภัยจน เกษตรกรจึงควรทำบันทึก รายรับ-รายจ่าย จากการประกอบอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งไม่ว่าผู้ประกอบอาชีพอะไร กิจกรรมนั้นจะต้องมีการทำบัญชีเพื่อเป็นตัวชี้วัดหรือเป็นเข็มทิศในการประกอบอาชีพ เกษตรกรก็คืออีกอาชีพหนึ่ง ที่ควรมีการจัดทำบัญชีในครัวเรือน อย่างน้อยให้มีสมุดเพื่อบันทึกรายรับ – รายจ่าย หรือปริ้นท์แบบฟอร์มนี้ไปถ่ายเอกสารก็ตามแต่สะดวกค่ะ เมื่อเราลงมือทำบัญชีจะทำให้รับรู้รายรับ ได้เงินมาจากไหน เท่าไร รู้รายจ่ายว่าเป็นค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง เท่าไร รู้ต้นทุน-กำไรว่าเราลงทุนเท่าไร ขายได้เท่าไร รู้หนี้สิน ทำให้สามารถวางแผนชำระหนี้ได้ทันตามกำหนด รู้จักประหยัด เพราะเมื่อทราบค่าใช้จ่ายที่เกินความจำเป็นก็ลดค่าใช้จ่ายในส่วนนั้น นี่คือข้อดีของการทำบัญชีอะไรละเริ่มกันเลย

สมุดบัญชีครัวเรือน

ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 5 ส่วน ดังนี้

จัดทำบัญชีครัวเรือน มีส่วนประกอบสำคัญ 5 ส่วน แบ่งเป็น

ส่วนที่ 1 ช่องวัน เดือน ปี ให้เขียนวันที่มีรายการรับเงินและจ่ายเงิน

ส่วนที่ 2 ช่องรายการ ให้บันทึกรายละเอียดของรายการรับเงิน และ รายการจ่ายเงินที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน

ส่วนที่ 3 ช่องรายรับ แบ่งเป็น ประกอบอาชีพ (1) , รายรับอื่นๆ (2) , รวมรายรับ (3)

3.1 ช่องประกอบอาชีพ(1) ให้เขียนจำนวนเงินที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ

3.2 ช่องรายรับอื่นๆ (2) ให้เขียนจำนวนเงินที่ได้รับโดยเป็นเงินที่ไม่ได้เกิดจากการประกอบอาชีพ

ส่วนที่ 4 ช่องรายจ่าย แบ่งเป็น รายจ่ายประกอบอาชีพ (1) และ รายจ่ายในครัวเรือน (2)

4.1 รายจ่ายประกอบอาชีพ (1) ให้เขียนจำนวนเงินที่จ่ายในการซื้อหาเพื่อประกอบอาชีพ

4.2 รายจ่ายซื้อสินทรัพย์ถาวร (2) สินทรัพย์ถาวร คือ การซื้อหรือสร้างเครื่องมือ เครื่องใช้ ที่ใช้งานได้หลายปี และมีราคาสูง เพื่อลงทุนในการประกอบอาชีพ

4.3 รายจ่ายในครัวเรือน (ช่อง 1-10) ให้เขียนจำนวนเงินค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ (ช่อง11)

ส่วนที่ 5 ช่องลงยอดรวมรายเดือนให้รวมเงินในแต่ละเดือนสิ้นเดือนให้รวมเงินที่ได้รับและจ่ายไป ในบันทึกรวมเขียนชื่อเดือนกำกับไว้ เมื่อลงรายการครบทุกช่องแล้ว สรุปรายรับ-รายจ่าย แต่ละเดือน ดังนี้

5.1 ทุกวันสิ้นเดือนให้รวมจำนวนเงินที่ได้รับ และจำนวนเงินที่จ่ายไปในแต่ละเดือนในบรรทัด “รวมเงิน”

5.2 เปรียบเทียบยอดรวมรายรับทั้งหมดกับรายจ่ายกับรายจ่ายทั้งหมดในแต่ละเดือน ก็จะทำให้ทราบว่ารายรับมากกว่า หรือน้อยกว่ารายจ่าย

5.3 หากมีเงินคงเหลือของเดือนนั้นๆ ให้ยกยอดไปเดือนหน้า ซึ่งจะไม่ระบุว่าเป็นรายรับ แต่จะกำหนดให้เป็นเงินยกยอดตามปกติถึงตอนนั้นเราก็จะทราบ รายได้ รายจ่าย กำไร(ขาดทุน) ในแต่ละเดือน เมื่อสรุปยอดออกมาแล้ว ให้มาดูว่ารายจ่ายตัวไหนที่ไม่จำเป็น ก็ให้ลดรายจ่ายนั้น เพื่อหาทางอุดรอยรั่วของตนเอง เกษตรกรคิดกำไร – ขาดทุนจากการประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ได้ดังนี้ รายได้

- ขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 10,000 บาท
- หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย
- ค่าเช่าที่ดิน 500 บาท
- ค่าไถเตรียมดิน 1,000 บาท
- ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 1,000 บาท
- ค่าปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช 1,500 บาท
- ค่าแรงงาน 1,200 บาท - ดอกเบี้ยเงินกู้ 500 บาท
- คิดค่าแรงงานตนเอง 1,000 บาท
- คิดรายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่อรอบการผลิต 500 บาท 7,200 บาท

หัก ปัจจัยการผลิตคงเหลือ

- บาท 7,200 บาท กำไรจากการประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 2,800 บาท

สรุป เกษตรกรมีกำไรจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 2,800 บาท และสามารถหากำไร

- ขาดทุนจากการ ประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในแต่ละรอบการผลิตได้ โดยใช้วิธีการเช่นเดียวกับตัวอย่างข้างต้น

บทที่ 12 การทำแผนและโครงการธุรกิจ
เพื่อขยายอาชีพเข้าสู่การแข่งขันตามศักยภาพ 5 ด้าน

แนวทาง	ระยะเร่งด่วน	ระยะสั้น (1-3 ปี)
1. การจัดการผลผลิตข้าวโพดจากประเทศเพื่อนบ้านตามสัญญาทางการค้าอาเซียน	- จัดตั้งและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน จุติรับซื้อปรับปรุงคุณภาพ แปรรูปและส่งออกเป็นการเฉพาะ - พัฒนารฐานข้อมูลเกษตรกรผู้ผลิต และผู้ใช้ในทุกระดับ และเชื่อมโยงการข้อมูลระหว่างภาครัฐ และเอกชน	- ใช้ข้อกำหนดมาตรฐานการผลิต GAP หรือมาตรฐานความยั่งยืนในการนำเข้า - จัดตั้งและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน จุติรับซื้อปรับปรุงคุณภาพ แปรรูปและส่งออก
2. พัฒนารฐานข้อมูลเชื่อมโยงการผลิตการตลาด	- สร้างเครือข่ายข้อมูลในห่วงโซ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และหน่วยงานภาครัฐ ทั้งระดับภูมิภาคและระดับประเทศ	สร้างเครือข่ายข้อมูล (ต่อเนื่อง)
3. วิจัยการผลิต	- สนับสนุนการวิจัยทดสอบพันธุ์ GMOs และลูกผสมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป/ให้ผลผลิตสูง - ศึกษาวิจัยพัฒนาเครื่องเก็บเกี่ยว ที่เหมาะสมกับสภาพและขนาดพื้นที่ของเกษตรกร	- สนับสนุนการวิจัยทดสอบพันธุ์ (ต่อเนื่อง) - ศึกษาวิจัยพัฒนาเครื่องเก็บเกี่ยว (ต่อเนื่อง) - ศึกษาวิจัยเทคโนโลยีการผลิตแม่นยำสูง (Precision Agricultural) - ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้มาตรฐาน GAP/มาตรฐานความยั่งยืน เป็นข้อกำหนดในการซื้อ- ขายผลผลิต
4. วิจัยการตลาด	ศึกษาความพร้อม การใช้มาตรฐาน GAP หรือมาตรฐานความยั่งยืน เป็นข้อกำหนดในการซื้อขายผลผลิต	- วิจัยการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือทิ้ง (ต่อเนื่อง)
5. วิจัยด้านการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม	วิจัยการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือทิ้ง เช่น เปลือกและซัง เพื่อใช้เป็นพลังงานชีวมวล และอื่นๆ	- สนับสนุนการสร้างและพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ (ต่อเนื่อง)

บทที่13คุณธรรมในการประกอบอาชีพ

คุณธรรม จริยธรรมในการประกอบอาชีพ

จริยธรรม เป็นมาตรฐานความประพฤติของมนุษย์จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่าง จรรยา คือ ความประพฤติ และธรรม คือ เครื่องรักษาความประพฤติ การประกอบอาชีพใด ๆ ก็ตามผู้ประกอบอาชีพจะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมภายนอกเสมอ ทั้งนี้ก็จะต้องไม่ใช้ความรู้ความสามารถในทางที่ผิด หากประกอบอาชีพโดยไร้จริยธรรมผลเสียหายจะตกอยู่กับสังคมและประเทศชาติฉะนั้น จริยธรรมจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ความสำคัญของจริยธรรมในการประกอบอาชีพ มีดังนี้

1. ช่วยให้ผู้ประกอบอาชีพแต่ละสาขาได้ใช้วิชาชีพในทางที่ถูกต้องเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ
2. ช่วยควบคุมและส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความสำนึกในหน้าที่และมีความรับผิดชอบในงานของตน
3. ช่วยส่งเสริมและควบคุมการผลิต และการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ในเรื่องของความปลอดภัยและการบริการที่ดี
4. ช่วยส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เห็นแก่ตัว ทั้งนี้ต้องยึดหลักโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดแก่ผู้บริโภคเสมอ
5. ช่วยให้การธุรกิจของผู้ประกอบอาชีพมีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม และมีความเอื้อเฟื้อต่อสังคมส่วนรวมมากขึ้น อาชีพ (Occupation) ดำรง ฐานดพี (2536 : 2) ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานทุกประเภทและเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางด้าน เทคนิค เศรษฐกิจ และสังคม ดังนั้นคำว่าอาชีพจึงครอบคลุมไปถึงงานที่ใคร ๆ ก็ทำได้โดยไม่ต้องอาศัยการฝึกหัดมาก่อน เช่น งานที่ต้องใช้แรงงาน (Manual works) และเป็นงานที่ผู้กระทำจะต้องได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษหรือเป็นงานที่ใช้ทักษะ และการฝึกหัดขั้นสูง (Technic works)”

อาชีพมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมเป็นอย่างมาก ในทัศนะของนักสังคมวิทยานั้น อาชีพอาจก่อให้เกิดผลต่อสังคมได้ ดังนี้

1. อาชีพสามารถแบ่งแยกกลุ่มคนในสังคมออกเป็นส่วน ๆ ตามสาขาอาชีพ เช่น ผู้ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม ผู้ประกอบธุรกิจการเกษตร ผู้ประกอบธุรกิจการบริการ ข้าราชการ เป็นต้น ในกลุ่มอาชีพดังกล่าวสามารถแยกย่อยออกไปได้อีก เช่น ข้าราชการก็มีทั้งข้าราชการครู ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ ผู้ประกอบธุรกิจการเกษตรก็มีทั้ง ชวนา ชาวนา ชาวประมง เป็นต้น
2. อาชีพแต่ละอาชีพนั้นก่อให้เกิดเป็นแหล่งรวมผู้คนจากถิ่นต่าง ๆ เข้าด้วยกันทำให้กลายเป็นกลุ่มคนที่มีอุดมการณ์ และความสนใจไปในแนวเดียวกัน
3. อาชีพมีผลต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล
4. อาชีพมีส่วนเชื่อมโยงบุคคลรวมกันเป็นสังคม
5. อาชีพก่อให้เกิดความสามารถและความชำนาญแก่ผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ วิธีการสร้างจริยธรรมในการประกอบอาชีพ วิธีการสร้างจริยธรรมต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นหลัก ปัจจุบันนี้โลกเรากำลังมีปัญหาในด้านศีลธรรม ปัญหาการขาดคุณธรรม จริยธรรม ในหลาย ๆ อาชีพ ฉะนั้นจะต้องมีการพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น และสร้างเสริมเติมต่อสิ่งที่ยังขาดอยู่ให้มีขึ้น

วิธีการที่นำมาใช้สร้างจริยธรรมสามารถทำได้ ดังนี้

1. การอบรมตามหลักของศาสนา
2. การปลูกฝังพฤติกรรมที่พึงประสงค์
3. การสอนให้รู้จักความเมตตาต่อผู้อื่น
4. การสร้างค่านิยมที่พึงประสงค์
5. การใช้อิทธิพลของกลุ่มให้เกิดความคล้อยตาม
6. การใช้หลักมนุษยสัมพันธ์
7. การจัดสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ในทางที่ดี จริยธรรมที่ผู้ประกอบอาชีพควรประพฤติ

หลักในการยึดถือปฏิบัติของผู้ประกอบอาชีพทั่วไปพึงกระทำเพื่อความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตน และร่วมรับผิดชอบในสังคม ควรมีดังนี้

1. ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม
2. การมีจริยธรรมต่อสิ่งแวดล้อม
3. ความน่าเชื่อถือและความปลอดภัยในบริการ
4. การมีจรรยาอาชีพและดำเนินกิจการอย่างมีคุณภาพ
5. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อลูกค้า
6. การเคารพสิทธิและรักษาผลประโยชน์ของผู้อื่น
7. การใช้จริยธรรมในการติดต่อสื่อสาร
8. การสร้างสัมพันธภาพกับชุมชน

9. การสร้างวินัยในการประกอบอาชีพ
10. การดำเนินงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
11. การให้แหล่งข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้อง
12. การประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

บทที่14 ปัญหา อุปสรรค ในการประกอบอาชีพ

ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการอาชีพ

ด้านการผลิต :

- เกษตรกรบางส่วนใช้พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับข้าวโพด บางส่วนบุกรุกป่า
- ขาดการรวมกลุ่ม
- ใช้เทคโนโลยีการผลิตไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

ด้านการตลาด:

- ราคาไม่เสถียรภาพ
- ผลผลิตต้องพึ่งพาตลาดอาหารสัตว์เป็นหลัก
- เกษตรกรไม่มีอำนาจในการต่อรองราคาจำหน่ายผลผลิต
- ผลผลิตในประเทศมีแนวโน้มไม่เพียงพอกับความต้องการในอนาคต

ด้านการแปรรูป:

- การใช้ประโยชน์ผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มยังไม่หลากหลาย
- วัตถุดิบมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ

ด้านวิจัย:

- ขาดการวิจัยเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
- กฎระเบียบที่มีอยู่ไม่เอื้อต่อการวิจัย เช่น ระเบียบการนำเข้าเชื้อพันธุ์
- ขาดการถ่ายทอดผลการวิจัยด้านการผลิตไปสู่เกษตรกร ด้านการแปรรูปไปสู่ภาคเอกชน
- ขาดบุคลากรด้านงานวิจัย

บรรณานุกรม

<https://www.pioneer.com/web/site/thailand/resources/indiv-tech-sheets/>

https://www.technologychaoban.com/news-slide/article_5225

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายคำพันธ์ สุพรรณอินทร์ ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอด่านซ้าย

คณะทำงาน

นายจิรภัทร	นามพุทธา	ครู
นางนฤนาถ	ไพศาลธรรม	ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน
นางสาวนฤมล	ราชพัฒน์	ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน
นายพิษณุ	นันทะพรหม	ครู กศน.ตำบล
นายชาวุธ	ศรีมังกร	ครู กศน.ตำบล
นางสาวภัทราภรณ์	สุภาชี	ครู ศรช.